Należytość pocztowa opłacona ryczałtowo.

Nr. 9. Kraków, dnia 10. sierpnia 1922 r. Rok VI.

IZBA HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

TYGODNIK INFORMACYJNY

POŚWIĘCONY SPRAWOM HANDLOWYM, PRZEMYSŁOWYM I GOSPODARCZYM.

Prenumerata wynosi w Krakowie i na prowincji:

Całorocznie	Mp. 2.400·—
Półrocznie	„ 1.500·—
Kwartalnie	„ 800·—

Ogłoszenia:

Cała stronica	Mp. 16.000·—
Pół stronicy	„ 8.000·—
Ćwierć stronicy	„ 4 500·—
1/8 stronicy	„ 3.000·—
Za 1 wiersz nonpareilowy	„ 80·—

Numer pojedynczy kosztuje 50 Mp.

Nakład i własność Izby Handl. i Przem. w Krakowie. — Redaktor odpowiedzialny: *Dr Rudolf Beres.*

Wydajność pracy w przemyśle.

Na porządku dziennym najbliższego międzynarodowego zjazdu Inspektorów pracy, który odbędzie się w październiku b. r. współcześnie z drugą międzynarodową konferencją pracy, ma być postawioną sprawa wydajności pracy.

Zagranica poświęca tej sprawie baczną uwagę i prowadzi jak np. Francja — specjalne studja w tym kierunku.

Niewątpliwie i Polska, pragnąc uchronić się przed obcą konkurencją, musi dokładnie poznać stan obecny swej siły produkcyjnej, a jeśli ona jest inną, niż dawniej i jeśli zmiana ta objawia się jako zmniejszenie wydajności pracy, to ustalić jej przyczyny, by móc złemu zaradzić.

Z tych względów, podejmując inicjatywę rządową Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie przystąpiła do zorganizowania systematycznej kontroli poziomu wydajności pracy robotniczej i rozpisała ankietę wśród kół przemysłowych okręgu w celu zebrania odpowiedzi na następujące pytania:

I.

1) Czy wydajność pracy robotniczej w obecnej chwili jest inną, aniżeli bezpośrednio przed wojną i jeśli tak, czy zmiana nastąpiła na lepsze, czy na gorsze i w jakim stosunku procentowym?

2) Czy daje się zauważyć większy udział robotnika w życiu społecznem, politycznem i kulturalnem i jeśli tak, czy okoliczność ta wywiera wpływ na poziom wydajności pracy i jaki?

II.

1) Czy skrócenie dnia roboczego do 8 godzin dziennie wywarło wpływ i jaki wogóle na wydajność pracy, oraz na liczbę opuszczonych dni pracy?

2) Czy robotnicy dają 8 godzin pracy rzeczywistej, t. j. czy czas od momentu wejścia względnie wyjścia z fabryki do momentu rozpoczęcia względnie skończenia rzeczywistej pracy, liczy się za czas roboczy?

3) Czy robotnicy (dorośli mężczyźni) chętnie pracują ponad 8 godzin na dniówkę za zwiększonem wynagrodzeniem, jaka jest wówczas wydajność ich pracy i jaki jest stosunek ogółu robotników oraz organizacyj robotniczych do godzin nadliczbowych?

4) Czy w godzinach nadliczbowych pracują młodociani i kobiety, czy co do tego robi się jakieś specjalne zastrzeżenia i jaka jest wówczas w stosunku do dorosłych robotników mężczyzn, wydajność ich pracy?

III.

Czy na poziom wydajności pracy wywierają wpływ i jaki dalsze okoliczności, jak zmiany urządzeń technicznych, zmiany w ogólnej organizacji przedsiębiorstwa (podział pracy), zmiany w systemie płac, gorsze lub lepsze odżywianie się, pogorszenie się warunków mieszkaniowych, ogólne powojenne zmęczenie, czyli t. zw. „fala lenistwa“, wprowadzenie dwóch ewent. trzech zmian na dobę?

IV.

1) Czy w ciągu 8-godzinnej dniówki robotnicy przyjmują posiłek i czy robią to nie przerywając roboty (nie zatrzymując maszyn)?

2) Ile dni świątecznych, ewentualnie pół-dni

w ciągu roku robotnicy nie pracują w danej gałęzi przemysłu lub w danym zakładzie przemysłowym?

Ustalenie wywozu kontyngentu jaj.

Na życzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu zwołała krakowska Izba handlowa i przemysłowa na dzień 4. sierpnia b. r. konferencję zainteresowanych sfer jajczarskich oraz Stowarzyszeń rolniczych, celem ustalenia kontyngentu wywozu jaj na miesiące wrzesień, październik, listopad i grudzień b. r.

Na podstawie narady odbytej w Izbie uchwalono zaproponować Ministerstwu zwolnienie w miesiącach wrześniu i październiku po 100 wagonów jaj świeżych.

Ilość jaj zakalcynowanych oceniła konferencja na około 250 wagonów w Małopolsce, a około 200 wagonów w reszcie obszaru Państwa.

Przyjmując z ostrożności tylko zapas 300 do 350 wagonów jaj wapiennych, uważa konferencja ilość 100 wagonów jako dopuszczalną do wywozu i to tylko w listopadzie. Dalsze zwolnienia jaj wapiennych na wywóz mogłyby nastąpić dopiero w styczniu, gdyż w grudniu konsumcja wewnętrzna posługuje się silniej jajami kalcynowanemi.

Na konferencji dały zarówno organizacje współdzielcze, jak i firmy eksportowe wyraz przekonaniu, iż nie należy zezwoleń wywozowych na jaja używać jako subwencji dla organizacji aprowizacyjnych i konsumcyjnych, gdyż dzieje się to z krzywdą fachowych firm eksportowych, a wykonywanie certyfikatów przez trzecie osoby wpływa na jakość eksportu i obniża opinję towaru polskiego zagranicą.

W sprawie notorycznego braku tytoniu w Krakowie

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie otrzymała na skutek osobistej interwencji prezydenta Izby w Ministerstwie Skarbu następujące wyjaśnienie z Generalnej Dyrekcji monopolu tytoniowego:

Wskutek nieproporcjonalnie wzmożonego w ostatnich czasach zapotrzebowania wyrobów tytoniowych w niektórych dzielnicach Państwa Polskiego, powstał chwilowy brak tychże wyrobów zwłaszcza w zachodniej części Małopolski. Celem zapobieżenia złemu wydało Ministerstwo Skarbu następujące zarządzenia:

1) Do małopolskich magazynów sprzedaży, w pierwszej linji do Krakowa i Lwowa skierowane zostaną w najbliższych dniach znaczniejsze transporty wyrobów tytoniowych tak rządowych, jak i prywatnych, (między innemi także i poznańskiego pochodzenia);

2) Według opublikowanych dopiero co rozporządzeń wykonawczych do ustawy o monopolu tytoniowym, może każdy małopolski sprzedawca wyrobów tytoniowych (tak hurtownik, jak i trafikant) sprowadzić dowolną ilość wyrobów tytoniowych z fabryk prywatnych, położonych w Wielkopolsce lub w b. Kongresówce. Zamówienia należy kierować wprost do odnośnych fabryk prywatnych w terminie do 20-go każdego miesiąca, podając w zamówieniu dokładnie ilość i gatunek wyrobów. Zamówienie musi być opatrzone potwierdzeniem miejscowej władzy skarbowej (kontroli skarbowej), że petent posiada koncesję na trafikę, względnie hurtownię. Fabryki prześlą otrzymane zgłoszenia Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego do zatwierdzenia, poczem wolno im towar ekspedjować. W razach nagłej potrzeby mogą petenci zwracać się wprost do Gen. Dyrekcji Monopolu Tytoniowego.

Przesunięcie terminu do składania zeznań o dochodzie przez osoby prawne.

Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie podaje do wiadomości, że zgodnie z akcją Związku w przedmiocie przesunięcia terminu do składania zeznań o dochodzie wydane zostało w dniu 28. lipca b. r. przez Ministerstwo Skarbu rozporządzenie treści następującej:

Termin do składania przez osoby prawne zeznań o dochodzie, wyznaczony art. 50 ustawy z dnia 16. lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82 poz. 550) o państwowym podatku dochodowym i podatku majątkowym, a odroczony rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 7. lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12 poz. 112) do dnia 1. sierpnia, rok podatkowy 1922 przesuwa się do dnia 1. września br. dla tych towarzystw sprawozdawczych, których rok operacyjny nie zbiega się z rokiem kalendarzowym.

Rozporządzenie niniejsze ma się ukazać w najbliższym numerze Monitora Polskiego i zostało wydane na skutek starań Centralnego Związku, aby w ciągu bieżącego miesiąca móc definitywnie doprowadzić do końca pertraktacje z Ministerstwem Skarbu, celem uniknięcia niesprawiedliwego podwójnego opodatkowania osób prawnych, których rok operacyjny nie zbiega się z rokiem kalendarzowym.

Termin do składania fasji podatku procentowego od zysku

przesunęło Ministerstwo Skarbu na skutek osobistej interwencji Prezydenta krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej p. Tadeusza Epsteina do 15. września b. r.

Udzielanie pozwoleń zagranicznym Spółkom akcyjnym oraz komandytowo-akcyjnym na działalność w Państwie Polskiem.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 13. czerwca b. r. (Dz. u. nr. 52) zarządzono w sprawie udzielania zagranicznym Spółkom akcyjnym oraz komandytowo-akcyjnym na działalność w Państwie Polskiem, co następuje:

Pozwolenia zagranicznym spółkom akcyjnym oraz komandytowo-akcyjnym na działalność w Państwie Polskiem wydają łącznie Ministrowie Przemysłu i Handlu oraz Skarbu.

Podania o udzielenie pozwolenia winny być składane do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, prócz podań zagranicznych spółek kredytowych i asekuracyjnych, które winny być składane do Ministerstwa Skarbu.

Do podania dołącza się:

a) zalegalizowany przez właściwą zagraniczną reprezentację polską statut spółki zagranicznej z tłomaczeniem polskiem i zaświadczenie odnośnej władzy zagranicznej w wyżej wskazany sposób zalegalizowane, że spółka została utworzona wedle tamtejszych ustaw;

b) zaświadczenie właściwej zagranicznej reprezentacji polskiej, że w myśl zasady wzajemności, stwierdzonej przez wewnętrzne prawodawstwo danego ojczystego państwa, polskie spółki dopuszczane są do kredytowej, handlowej lub przemysłowej działalności narówni z tamtejszemi spółkami;

c) zalegalizowany przez właściwą zagraniczną reprezentację polską odpis postanowienia walnego zgromadzenia akcjonarjuszów zagranicznej spółki z tłomaczeniem na język polski o wysokości kapitału, przeznaczonego wyłącznie na działalność w Państwie Polskiem;

d) zobowiązanie, że zagraniczna spółka przy wykonywaniu swojej działalności w Państwie Polskiem stosować się będzie do ogólnie obowiązujących ustaw w Państwie Polskiem i do postanowień niniejszego rozporządzenia.

Zagraniczna spółka powinna zastosować się do warunków następujących:

a) używać w Państwie Polskiem wraz z firmą dodatku, wskazującego kraj, w którym spółka ma swoją główną siedzibę;

b) ustalić siedzibę przedstawicielstwa spółki w Państwie Polskiem;

c) wyznaczyć dla całego przedsiębiorstwa w Państwie Polskiem przedstawicielstwo, złożone z jednej lub więcej osób, mających stałe miejsce zamieszkania w siedzibie przedstawicielstwa, które będą reprezentantami spółki wobec wszelkich władz i osób; przedstawiciele ci winni mieć każdy z osobna nieograniczone pełnomocnictwo dla wszystkich spraw, odnoszących się do działalności spółki w Państwie Polskiem;

d) prowadzić oddzielną w języku polskim księgowość dla działalności swojej w Państwie Polskiem;

e) ogłaszać bilanse spółki tak z całej działalności, jak i z działalności w Państwie Polskiem i wezwania na walne zgromadzenie akcjonarjuszów;

f) przesyłać do Ministerstwa Przemysłu i Handlu i do Ministerstwa Skarbu: 1) zalegalizowane przez właściwą zagraniczną reprezentację polską odpisy protokułów walnych zgromadzeń akcjonarjuszów; 2) po dwa egzemplarze bilansów i sprawozdań rocznych, tak z całej działalności, jak i z działalności w Państwie Polskiem przed upływem 3 miesięcy od daty walnego zgromadzenia akcjonarjuszów, które sprawozdanie i bilans zatwierdziło;

g) zawiadamiać Min. Przemysłu i Handlu oraz Skarbu o przystąpieniu do likwidacji spółki i jej ukończeniu;

h) spółki asekuracyjne mają pozatem składać kaucję, której wysokość i sposób lokaty określi specjalne rozporządzenie.

Podczas działalności swojej w Państwie Polskiem zagraniczne spółki obowiązane są wyjednywać zezwolenie władz polskich (Ministerstwa przemysłu i handlu oraz Ministerstwa Skarbu):

a) na powiększenie lub zmniejszenie kapitału przeznaczonego na działalność w Państwie Polskiem;

b) na emisję obligacji, opartych na majątku spółki w Państwie Polskiem;

c) na złączenie się (fuzję) z inną spółką akcyjną lub przedsiębiorstwem;

d) na zmianę siedziby przedstawicielstwa spółki w Państwie Polskiem;

e) pozatem spółki asekuracyjne mają przedstawiać do zatwierdzenia warunki polisowe, a w dziale ubezpieczeń życiowych również taryfy, podstawy matematyczne i wszelkie zmiany w planie technicznym;

f) zawiadamiać o wszelkich innych zmianach w statucie spółki.

Pozwolenie na działalność w Państwie Polskiem może być wydane na cały statutowy okres trwania zagranicznej spółki lub też na krótszy okres czasu.

Każde przedłużenie tego czasokresu, na który rozciąga się pierwotne pozwolenie, każde utworzenie nowej filji, która w pozwoleniu nie jest objęta, zamierzone rozszerzenie lub zmiana działalności spółki w Państwie Polskiem podlega nowemu zatwierdzeniu tych władz, które wydały pierwiastkowe pozwolenie.

O udzieleniu zezwolenia i warunkach jego oraz zmianie reprezentantów i miejscu ich zamieszkania i wogóle wszelkie ogłoszenia nakazane niniejszem rozporządzeniem spółka winna zamieszczać na własny koszt w „Monitorze Polskim" i w dwóch innych pismach polskich według wyboru walnych zgromadzeń akcjonarjuszów spółki.

W ogłoszeniu podać należy:

a) firmę spółki, b) jej siedzibę prawną, c) siedzibę przedstawicielstwa w Państwie Polskiem, d) kapitał zakładowy spółki ze wskazaniem, czy wpłacony w całości, ewentualnie w jakiej części

e) kapitał przeznaczony na działalność w Państwie Polskiem, f) przedmiot przedsiębiorstwa, g) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania przedstawicielstwa, h) inne dane ze statutu, których ogłoszenie będzie uznane przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu za wskazane.

Zagraniczna spółka podlega co do działalności swojej w Państwie Polskiem właściwości sądów polskich i będzie pozywana w osobie swego reprezentanta.

Przy udzielaniu pozwoleń zagranicznym spółkom na działalność w Państwie Polskiem, jak również i w swojej działalności w Państwie Polskiem spółki te podlegają wszelkim prawom, przepisom i rozporządzeniom, obowiązującym w Państwie Polskiem.

Spółka winna opłacać wszelkiego rodzaju podatki, należytości i opłaty stosownie do obowiązujących w Państwie Polskiem ustaw i rozporządzeń.

Po uzyskaniu pozwolenia na działalność spółka obowiązana jest zarejestrować się we właściwym sądzie i z chwilą wpisania do rejestru handlowego może rozpocząć swoją działalność.

Pozwolenie na działalność wygasa:

jeżeli spółka nie rozpoczęła faktycznie działalności w Państwie Polskiem w terminie, określonym w pozwoleniu, a w braku takiego postanowienia w terminie 6-miesięcznym od daty ogłoszenia pozwolenia w „Monitorze Polskim“;

jeżeli spółka przestała prawnie istnieć w swojem państwie lub straciła prawo zarobkowania lub dysponowania swoim majątkiem, względnie

jeżeli minął czas, na przeciąg którego pozwolenie było wydane, spółka winna natychmiast przystąpić do likwidacji swoich interesów w Polsce.

Ministrowie przemysłu i handlu oraz skarbu mogą ograniczyć ewentualnie cofnąć pozwolenie:

a) jeżeli państwo spółki co do przestrzegania wzajemności wprowadzi zmianę ujemną dla spółek polskich;

b) jeżeli spółka dopuszcza się przekroczeń niniejszego rozporządzenia, statutu swego lub praw i przepisów, obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

Spółki, które przed dniem 1 listopada 1918 r., mając siedzibę w jednem z państw rozbiorczych, ale poza obecnym obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, wykonywały i jeszcze obecnie wykonywują swoją działalność na tym obszarze, będą uprawnione do działalności w granicach Rzeczypospolitej tylko na podstawie pozwolenia, przewidzianego na wstępie niniejszego rozporządzenia; spółki te tracą prawo do działalności na obszarze Rzeczypospolitej w razie niewniesienia podania w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz w razie odmownej decyzji na podanie takie, wniesione w powyższym terminie.

Co do obszarów, na których objęcie władzy przez Państwo Polskie nastąpiło po dniu 1 listopada 1918 r., przepis powyższy stosuje się również do tych spółek, mających siedzibę w Państwie rozbiorczem, które rozpoczęły swą działalność na owych obszarach po dniu 1 listopada 1918 roku.

Spółki, które przed dniem 1 listopada 1918 r., mając siedzibę poza obecnym obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, rozpoczęły działalność na tym obszarze na podstawie pozwoleń, udzielonych im przez Państwa rozbiorcze, jako spółkom zagranicznym, mają prawo działać w Państwie Polskiem i nadal, o ile w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego zobowiążą się do zachowywania warunków niniejszego rozporządzenia i zastosują się do nich w ciągu następnych 6 miesięcy.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dniem 15 lipca br. na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Zagraniczne Spółki akcyjne lub komandytowo-akcyjne, które otrzymały pozwolenie na działalność w Państwie polskiem winny w myśl rozp. min. z 22 czerwca b. r. (Dz. U. nr. 52) uiścić opłatę stemplową w wysokości 5 proc. od kapitału, przeznaczonego do tej działalności, wzgl. od sumy, o którą kapitał ma być powiększony.

Podwyższenie taryfy telegraficznej.

W myśl rozporządzenia Ministra poczt i telegrafów z 9. czerwca b. r. (Dz. u nr. 58) podwyższono z dniem 1. lipca b. r. na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem polskiej części Górnego Śląska dotychczasową opłatę za telegramy zwykłe z 10 Mk. na 20 Mk., a za telegramy pilne z 30 Mk. na 60 Mk. od wyrazu.

Zarazem ustanowiono najniższą opłatę za telegram zwykły 200 Mk., a za telegram pilny 600 Mk.

Za telegramy z Polski do W. M. Gdańska, Rumunji i Węgier obowiązują stawki w markach polskich, a mianowicie: do W. M. Gdańska taryfa wewnętrzna; do Rumunji podwójna taryfa wewnętrzna, t. zn. 40 Mk. od wyrazu telegramu zwykłego, a 120 Mk. od wyrazu telegramu pilnego (jednak bez zastosowania najniższej opłaty); do Węgier 85 Mk. za wyraz telegramu zwykłego, a 225 Mk. za wyraz telegramu pilnego. Dotychczasowy kurs przeliczenia zagranicznej taryfy telegraficznej w stosunku 1 frank w złocie = 900 markom polskim nie ulega zmianie.

Równocześnie zaprowadzono zniżkowe (niepilne) telegramy zamorskie za opłatą o 50% niższą od telegramów zwykłych.

Zniżkowe telegramy zamorskie mogą być przyjmowane i wydawane pod warunkiem, iż tekst sporządzony jest w mowie jawnej, z wykluczeniem cyfr, znaków handlowych, grup liter lub innych znaków pisarskich i skrótów, jak np.: fob, cif, caf, syp.

Zniżkowe telegramy zamorskie mogą być zredagowane albo w języku francuskim, albo w ię-

zyku kraju nadania (a więc w Polsce w języku polskim), lub w języku kraju przeznaczenia.

Dla ścisłego oznaczenia zniżkowego telegramu zamorskiego należy przed adresem zamieścić jeden z następujących trzech znaków konwencjonalnych, a mianowicie: L C F, jeżeli telegram zredagowano w języku francuskim, L C O — w języku kraju nadania np. polskim, L C D — w języku kraju przeznaczenia.

Zniżkowe telegramy zamorskie wysyłane są dopiero po telegramach zwykłych i prasowych.

Ulgi cłowe dla towarów nadanych do polskiej części Górnego Śląska.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 14. czerwca b. r. (Dz. u. nr 58) zarządzono, iż towary nadane do przewozu koleją lub statkiem bezpośrednio do obszaru polskiej części Górnego Śląska najpóźniej w dniu objęcia państwowej granicy tej części przez polską władzę celną zwolnione są od opłaty cłowej.

W myśl rozp. min. z 22. lipca b. r. (Dz. u. nr. 60) ulgę tę stosują Urzędy celne w własnym zakresie w czasie od dnia objęcia państwowej granicy na polskiej części Górnego Śląska do dnia 20. sierpnia b. r.

Rozporządzenie powyższe nie znosi jednak obowiązku przedkładania pozwoleń przywozowych na towary oznaczone na liście zabronionych do przywozu.

Obowiązek posiadania faktur handlowych i uwidaczniania cen.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 5. lipca br. (Dz. u. nr. 52) zarządzono, co następuje:

Właściciele sklepów, magazynów, składów, restauracji, cukierni, kawiarni i wogóle wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw handlowych, mających na celu sprzedaż artykułów powszedniego użytku, obowiązani są wywiesić w pomieszczeniach tych przedsiębiorstw cenniki na wszelkie bez wyjątku przeznaczone na sprzedaż towary i przedmioty powszedniego użytku, oraz uwidaczniać ceny bezpośrednio na odnośnych przedmiotach.

Cenniki winny być wywieszone, względnie umieszczone na widocznem i dostępnem dla nabywcy, względnie spożywcy miejscu i zawierać oprócz wyszczególnienia towarów i cen, firmę lub nazwisko właściciela przedsiębiorstwa, adres i datę sporządzenia cennika.

Okręgowe urzędy walki z lichwą, względnie władze administracyjne I instancji wydadzą szczegółowe zarządzenia i przepisy co do sposobów i formy uwidaczniania cen na przedmiotach przeznaczonych do sprzedaży, zarówno jak i co do sposobów i formy sporządzania i wywieszania cenników.

Zabronionem jest pobieranie za artykuły cen wyższych od wskazanych w cennikach.

Nie wolno odmawiać sprzedaży artykułów, na które ceny są uwidocznione w cenniku.

Wymienieni wyżej właściciele przedsiębiorstw, względnie zatrudnieni przez nich pracownicy obowiązani są wydawać kupującym na ich żądanie rachunki na sprzedane towary i przedmioty. W rachunkach winna być wskazana firma lub nazwisko właściciela, adres, data sprzedaży, jakość i ilość towaru i cena, za którą towar był sprzedany.

Właściciele przedsiębiorstw winni posiadać oryginalne faktury na wszelkie nabyte na sprzedaż towary.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem 15. lipca b. r.

Podwyższenie opłat za czynności Urzędów miar.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 8. lipca br. (Dz. u. nr. 56) podwyższono o 50% wszystkie obowiązujące dotychczas bezwzględne stawki opłat.

Nowa podwyżka weszła w życie z dniem 1 sierpnia b. r.

Ustawianie, przenoszenie i używanie kotłów parowych.

Rozporządzeniem ministerjalnem z dnia 11. lipca b. r. (Dz. u. nr. 55) postanowiono, iż do podań o wydawanie pozwoleń na ustawianie, przenoszenie i używanie kotłów parowych, plan sytuacyjny budynku, w którym kocioł będzie ustawiony, należy dołączać obecnie w 3 egzemplarzach, a nie jak dotychczas w 2 egzemplarzach.

Równocześnie zarządzono, iż plan sytuacyjny winien być sporządzony w wymiarze nie mniejszym jak 1 : 1000 (dotychczas 1 : 100).

Powyższe rozporządzenie weszło w życie z dniem 25. lipca b. r.

Władza celna dla Województwa Śląskiego.

Wobec zwinięcia z dniem 10. lipca b. r. Dyrekcji Skarbu Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie, agendy tejże Dyrekcji dotyczące spraw celnych przeszły na Dyrekcję ceł w Mysłowicach, która utworzona została jako władza celna II. instancji na obszar Województwa Śląskiego.

Otwarcie Biura Komisarza Państwa dla podziału węgla w Katowicach.

Z dniem 15. lipca b. r. otwarto w Katowicach biuro Komisarza Państwa, mianowanego dla po-

działu węgla na ziemiach górnośląskich Województwa Śląskiego.

Adres Biura: Katowice, Hotel Savoy.

Polska placówka handlowa w Australji.

Izba handlowa i przemysłowa otrzymała wiadomość o powstaniu Towarzystwa „Polono-Australian Co. Limited“ Sydney 8. Spring Street. zawiązanego z kapitałem 20.000 Ł. dla nawiązania stałych stosunków handlowych między Polską a Australją.

Towarzystwo gotowem jest obecnie do przyjęcia agentur polskich przemysłowców i domów eksportowych we wszystkich gałęziach polskiego przemysłu, nadających się do wywozu do Australji, a w szczególności: wyrobów wełnianych, bawełnianych, lnianych i ze sztucznego jedwabiu, mebli, w szczególności mebli giętych i artystycznych, fornirów, parkietów i klepek dębowych, drzewa budowlanego, cementu, wyrobów ceramicznych, szklanych i porcelany, towarów aptekarskich, limf i t. p., przedmiotów sztuki, wyrobów artystycznych oraz przedmiotów przemysłu domowego jak np. haftów, koronek i t. p.

Równocześnie poleca Towarzystwo swe przedsiębiorstwo tym z polskich przemysłowców i importerów, którzy byliby zainteresowani zakupem surowców w Australji, szczególnie wełny, metali i rud metalowych, garbników (wattle bark), skór króliczych i bydlęcych oraz tłuszczów (roślinnych i zwierzęcych).

Towarzystwo przeprowadza wszelkie tranzakcje w charakterze agentów za z góry umówioną prowizją.

Wywóz wyrobów polskich do Kanady.

W sprawie nawiązania i rozwoju stosunków między Polską a Kanadą, Ministerstwo przemysłu i handlu podaje do wiadomości. że obecnie następujące artykuły wywozowe polskie miałyby bardzo dobre widoki zbytu na rynkach kanadyjskich:

1) meble koszykarskie (w konkurencji z meblami trzcinowymi, wyrabianymi tam z surowca japońskiego);

2) zabawki drewniane kolorowane, także lalki;

3) artykuły zdobnictwa polskiego, drewniane szkatułki, przedmioty patynowane metaloplastyczne;

4) kilimy o wzorach krajowych (w konkurencji z wyrobami indyjskimi o kolorycie czarno-pomarańczowym);

5) batiki;

6) filmy kinematograficzne, zwłaszcza obrazy z ostatnich walk, odparcie najazdu bolszewickiego i t. d.;

7) pierze i puch (gęsie i kacze);

8) chusty na głowę.

Zarazem zawiadamia Ministerstwo, że w Montrealu w Kanadzie projektuje się urządzenie wystawy wzorów przemysłu polskiego, ewentualnie wędrownej, t. j. mającej później udać się na zachód Kanady (do miast Winnipeg, Edmonton itd.).

Firmy reflektujące na wzięcie udziału w wystawie zechcą nadsyłać zgłoszenia do Ministerstwa przemysłu i handlu (Departament handlowy, Wydział 16) w Warszawie, ul. Elektoralna 2.

Kredyt dla Polski na zakupy w Kanadzie.

Grupa osób w Kanadzie, zainteresowanych w przemyśle i handlu, na czele której stoi zamieszkały stale w Winnipegu Polak inżynier Dr. Franciszek Sędziak, zwróciła się do Rządu Polskiego z przedstawieniem iż, mając bliskie stosunki z członkami Rządu kanadyjskiego, mogła by się wystarać o kredyty dla Polski na zakup w Kanadzie potrzebnych dla kraju artykułów na sumę około 10 miljonów dolarów kanadyjskich.

Chodziłoby może głównie o surowce, jak wełna, skóry, metale tj. glin, nikiel, kobalt, nadto zaś produkty gotowe, jak maszyny i narzędzia rolnicze.

Nastrój w gabinecie kanadyjskim jest podobno obecnie przychylny dla udzielenia kredytów, co ewentualnie należałoby rychło wykorzystać.

Myślą przewodnią Dr. Sędziaka jest rozwój stosunków handlowych między Polską a Kanadą. Równorzędnie więc z czynieniem zakupów w Kanadzie, należałoby u nas podnieść eksport artykułów polskich do Kanady, obecnie bardzo nikły.

Dane statystyczne o stosunkach handlowych między Polską a Kanadą wykazują następujące cyfry:

Eksport z Kanady do Polski

1920 r.: 197.497 w 1921 r.: 1,476.894 Dol. Kanad.

Import z Polski do Kanady:

1920 r.: — 1921 r.: 2.952.

Z tych cyfr widać, że stosunki dążą do rozwoju, wskazanem byłoby zatem tendencję tę poprzeć.

Artykułami wywozu z Polski do Kanady mogą być, z widokami dobrego zbytu w razie przystępności cen: cukier, ziemniaki, spirytus, cement, wapno, wyroby metalowe i naczynia emaljowane, wyroby ceramiczne, szklane, drewniane i włókiennicze, meble gięte, meble i wyroby koszykarskie, sztuczny jedwab, gotowe ubrania i kapelusze, lalki i zabawki dla dzieci.

Organizacje wzgl. firmy reflektujące na powyższe kredyty towarowe zechcą nadesłać do Izby zgłoszenia.

Zakaz wyrobu i wywozu z Ameryki mleka t. zw. napelnianego.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych donosi, iż Senat amerykański wydał zakaz wy-

robu, przewozu i eksportu mleka t. zw. „napełnianego", które było wyrabiane i sprzedawane w Stanach Zjednoczonych narówni z mlekiem prawdziwem, co się źle odbijało, tak na rozwoju mleczarstwa, jak i na zdrowiu spożywców. Mleko „napełniane" jest to produkt mleczny odtłuszczony, t. j. pozbawiony prawdziwego tłuszczu mlecznego, a następnie „olejowany" przez dodanie tłuszczu orzechowego („cocunut oil"), wreszcie dla niepoznaki i łatwiejszego transportu zgęszczony (kondensowany).

Tylko specjaliści i eksperci mogą odróżnić mleko „napełniane" od prawdziwego mleka zgęszczonego. Artykuł ten jest szkodliwym falsyfikatem, który nie powinien być konsumowany, dlatego też ustawodawstwo Stanów Zjednoczonych postanowiło usunąć go z obrotu.

Ponieważ artykułu tego wyprodukowano w Ameryce bardzo dużo jeszcze w czasie wojny światowej i składy dziś jeszcze są nim zapełnione, nasuwa się obawa, iż niebawem falsyfikat ten zjawi się w większych ilościach na rynkach europejskich, ewentualnie trafi do Polski.

Zwraca się uwagę zrzeszeń spożywców, kupców i innych instytucyj zainteresowanych, aby nie nabywały mleka kondensowanego bez uprzedniego sprawdzenia banderoli. Zwykłe banderole na puszkach z mlekiem „napełnianem" mają dość niewyraźny i drobnym drukiem napis „filled milk".

Zniżenie taryfy listowej w obrocie z Rumunją.

Od dnia 1. sierpnia b. r. wprowadzono w obrocie z Rumunją na podstawie rozp. min. z 13. lipca b. r. (Dz. u. Nr. 56) zniżone stawki dla listów do wagi 20 gramów i dla kartek pocztowych, a mianowicie:

a) listy zwykłe: do wagi 20 gramów 40 Mkp., za każde dalsze 20 gramów 25 Mkp.;

b) kartki pocztowe 25 Mkp.

W części polskiej Górnego Śląska, gdzie obowiązuje narazie odmienna waluta, wynoszą powyższe opłaty:

a) listy zwykłe: do wagi 20 gramów 4.50 marek niem., za każde dalsze 20 gramów 3 marki niem.

b) kartki pocztowe 2.75 marek niem.

Poza powyższemi zniżkami ma zastosowanie ogólna taryfa zagraniczna.

Unormowanie handlu zbożem w Rumunji.

Ministerstwo przemysłu i handlu, departament handlowy nadesłało Izbie następujące informacje, dotyczące unormowania handlu zbożem w Rumunji:

Po opłaceniu taks wywozowych wolno wywozić z Rumunji bez ograniczenia jęczmień, owies, fasolę, groch, soczewicę, nasiona koniczyny, nasiona lucerny i proso.

Zakaz wywozu dotyczy natomiast pszenicy, żyta i przetworów tychże, a także rzepaku, ziarn gorczycy, rzepaku dzikiego, nasion lnianych, konopnych i słonecznikowych.

Cenę maksymalną dla pszenicy i żyta ze zbioru roku 1922 ustanowił Rząd rumuński w wysokości 250 lei za 100 kg.

Kukurudzę wolno wywozić po oddaniu Rządowi odpowiedniego kontyngentu.

Na ogół spodziewać się należy w roku bieżącym bardzo bogatych zbiorów w Rumunji. W przybliżeniu wynosić one mają:

500.000 wagonów kukurudzy, 250.000 wagonów pszenicy, 250.000 wagonów jęczmienia, 100.000 wagonów owsa, 15.000 wagonów prosa, 20.000 wagonów fasoli, 15.000 wagonów grochowatych i olejowych, ogółem około 1,100.000 wagonów, wartości około 21 miljardów lei. Dla eksportu przeznaczone będzie około 300.000 wagonów.

Eksport pszenicy i żyta Rząd rumuński zarezerwował dla siebie, przyczem przedsięwziął należyte zarządzenia na kolejach i żegludze dunajskiej, aby te ilości zboża mogły być wywiezione z Rumunji.

Budowa domu dla Banku Związku Spółek zarobkowych w Katowicach.

Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu (Dep. Prezydjalny, Wydział Wewnętrzno-Gospodarczy) podaje do wiadomości, iż Bank buduje w Katowicach na Górnym Śląsku jednopiętrowy dom.

Dom ten położony jest w najlepszem miejscu Katowic. W ostatnim czasie aż do likwidacji mieściła się w nim Komisja rządząca Aljantów.

Bank Związku Spółek Zarobkowych wyraża gotowość wybudowania jeszcze jednego piętra w razie, gdyby mu się udało zawrzeć z poważną firmą układ w tym sensie, że firma ta zwróciłaby bankowi koszta nadbudowy jednego piętra wzamian za pięcioletnią wolną dzierżawę. Piętro to obejmowałoby 10 pokoi i mogłoby służyć nawet kilku firmom na lokale, których obszar wynosiłby razem około 200 mtr. kwadratowych.

Ponieważ budowa I-go piętra nie jest jeszcze rozpoczęta, nadbudówka mogłaby być zastosowana do potrzeb odnośnych firm, przyczem wejście do lokalu I-go piętra mogłoby być urządzone osobno z innej ulicy od wejścia do lokali oddziału banku, gdyż dom jest narożnikowy.

Koszta nadbudówki wynosić będą około 2-ch i pół miljonów marek niemieckich.

Osoby lub firmy, któreby interesowały się tą sprawą, zechcą bezpośrednio skomunikować się z Bankiem Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.

Czasopismo „Saper i inżynier wojskowy“.

Centralny Związek polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów w Warszawie zawiadomił Izbę, iż wychodzący w Warszawie miesięcznik p. t. „Saper i inżynier wojskowy“ zamieszcza oprócz artykułów treści naukowo-technicznej, także ogłoszenia prywatnych firm handlowych i przemysłowych.

W celu obopólnych korzyści zarówno dla wojskowości jak i dla przemysłu i handlu umieszczanie tego rodzaju ogłoszeń uważać można za bardzo pożądane.

Bliższych informacyj, dotyczących warunków ogłoszeń udziela redakcja pisma w Warszawie, ul. Leszno 119.

Jarmark jesienny w Neapolu.

W czasie od 16. do 30. września b. r. odbędzie się w Neapolu II. Jarmark wzorów towarowych.

Osoby interesowane otrzymać mogą prospekty jarmarku w biurze Izby handlowej i przemysłowej (Kraków, ul. Długa L. 1).

Odroczenie terminu otwarcia wystawy rolniczej w Jassach

Zarząd wystawy rolniczej w Jassach zawiadomił Izbę, iż termin otwarcia tejże wystawy, ustanowiony pierwotnie na jesień b. r. (patrz „Wiadomości gospodarcze“ nr. 7) przesunięty został obecnie na czas od 15. września do 15. października 1923 roku.

Prospekty tejże wystawy roześle w swoim czasie wymieniony Zarząd.

Zmiany w rejestrze handlowym:

Wpisano firmy:

Inżynierowie T. Perutz i F. Siems, spółka z ogr. odp. w Warszawie Oddział w Krakowie.

Spółka mleczarska w Monowicach, spółdzielnia z ogr. odp.

Przedsiębiorstwo dostaw przemysłowych „Wulkan“ Mieczysław Burczyk w Krakowie.

Wyrób krawatek „Śląsk“ Löwenberg i Grössmann w Białej.

„Lipnik“ przemysł drzewny W. Bubetz w Lipniku.

„Nadzieja“ handel ziemiopłodów i artykułów spożywczych, spółka z ogr. odp. w Jaworznie.

Lecznica dla nerwowo chorych w Batowicach, spółka z ogr. odp.

Biuro techniczno-handlowe „Podhalan“ spółka z odgr. odp. w Żywcu.

Składnica Kółek Rolniczych w Żywcu, stow. spółdzielcze z ogr. odp.

Spółdzielnia spożywcza pracowników kolejowych „Samopomoc“ w Nowym Sączu.

„Zabłocie“ Zakłady chemiczne, spółka akcyjna w Zabłociu ad Żywiec.

Spółka mleczarska w Włosiennicy, spółdzielnia z ogr. odp.

Towarzystwo tanich domów robotniczych spółdzielnia z ogr. odp. udziałami w Krakowie.

Małopolski Związek Koszykarski, spółka z ogr. odp. w Krakowie.

„Słotwinka“ wytwórnia wyrobów cukierniczych, spółka z ogr. odp. w Brzesku.

Towarzystwo naftowe „Beskid“, spółka z ogr. odp. w Krakowie.

„Jedność“, skład spółdzielczy towarów mieszanych, spółdzielnia zar. z ogr. odp. w Borach ad Jeleń.

Bębenek, Jogałła i Ska, chemiczna pralnia i sztuczna farbiarnia w Krakowie.

„Ropa“ przemysł drzewny, spółka z odpowiedzialnością ogr. w Krakowie.

Składnica Kółek rolniczych w Brzesku, spółka z ogr. odp.

Sklep Kółka rolniczego w Zabierzowie, stow. spółdzielcze z ogr. odp.

Michał Kahan i Ska, sprzedaż sukna i towarów bławatnych w Krakowie.

Przedsiębiorstwo techniczno - rolnicze inż. Steinmassel i Bielecki, spółka z ogr. odp. w Krakowie.

„Likwor“ fabryka wódek, likierów i rumu, spółka z ogr. odp. w Krakowie.

Fabryka dachówek i cegieł oraz młyn parowy Ekstein i Ska w Bochni.

Zmiany przeprowadzono przy firmach:

„Pośpiech“ Fr. Teufel w Krakowie, (zmiana w przedmiocie przedsiębiorstwa).

„Grafika“ R. Aleksandrowicz i Ska (zmiana brzmienia firmy na: Fabryczny wyrób papieru R. Aleksandrowicz i Synowie).

Dr. Kurzmann, dom komisowo-handlowy dla towarów żelaznych i metalowych w Krakowie (zmiana spólników).

Sklep Kółka rolniczego w Wiśniczu Nowym, Stow. spółdz. z ogr. odp. (zmiany w zarządzie).

Spółka oszczędności i pożyczek w Siersży ad Wieliczka, stow. zar. z nieogr. odp. (zmiany w Dyrekcji).

Stowarzyszenie przemysłowe kupców w Kańczudze stow. zar. z ogr. por. (zmiana statutu).

Stowarzyszenie przemysłowe masarzy i handlarzy trzodą chlewną w Sokołowie (zmiana statutu).

Bank Gwarancyjny S. A. w Krakowie (podwyższenie kapitału zakładowego, udzielenie prokury Adolfowi Hirschhautowi i pełnomocnictwa Dr. Janowi Bermannowi).

Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, Filja w Krakowie (udzielenie prokury Dr. Norbertowi Grünbergowi, Hermanowi Reislerowi i Eugeniuszowi Fewerinowi w Krakowie).

Czcionkami drukarni „Głosu Narodu“ w Krakowie.